

Seat No. : _____

XZ-125

April-2013

M.Ed. (Sem.-II)

(Optional) Paper-IV

411 EA Process of Guidance & Counselling

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના :** (૧) પ્રશ્નો કાળજીપૂર્વક વાંચી, મુદ્દાસર ઉત્તર લખો.
(૨) અપ્રસ્તુત લખાણ માટે ગુણ કાપવામાં આવશે.
(૩) બંને વિભાગના ઉત્તરો અલગ-અલગ ઉત્તરવહીમાં લખો.

વિભાગ-૧

૧. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં લખો. ૨૦
- (૧) સલાહની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો અને સલાહના સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.
(૨) બિન-દિશાસૂચક સલાહ એટલે શું ? તેના સોપનો વર્ણવો. તેની મર્યાદા વર્ણવો.
(૩) સમૂહ માર્ગદર્શનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો અને સમૂહ માર્ગદર્શનના સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.
૨. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં લખો. ૧૦
- (૧) અનુકાર્ય સેવાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો. અનુકાર્ય સેવાની આવશ્યકતાની ચર્ચા કરો.
(૨) માહિતી પરિચયાત્મક સેવા અંગે ચર્ચા કરો.
(૩) સંગઠનના સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.
- (બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. ૫
- (૧) નિયુક્તિ સેવા એટલે શું ?
(૨) વ્યક્તિગત માહિતી મેળવવાના બે ફાયદા જણાવો.
(૩) સમૂહ માર્ગદર્શનની બે પ્રયુક્તિઓ જણાવો.
(૪) સારી સલાહની બે લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
(૫) સલાહ પ્રક્રિયાના બે સોપાનો જણાવો.

વિભાગ-૨

૩. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં લખો. ૨૦
- (અ) માનસિક આરોગ્યના સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો. માનસિક આરોગ્ય અને અસરકારક અનુકૂળતાના ફલિતાર્થોની ચર્ચા કરો.
- (બ) અનુકૂળતામાં પ્રત્યક્ષીકરણની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
- (ક) માર્ગદર્શન સેવામાં કસોટીઓના સંદર્ભે નીચેના મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં રાખી ચર્ચા કરો.
- (૧) કસોટી સંચાલન
- (૨) કસોટીના પરિણામો અને અર્થઘટન
૪. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં લખો. ૧૦
- (૧) માર્ગદર્શન અને સલાહમાં કસોટીઓના ઉપયોગ અંગે ચર્ચા કરો.
- (૨) માર્ગદર્શનમાં બુદ્ધિકસોટીઓનો ઉપયોગ અને મર્યાદાઓ વર્ણવો.
- (૩) માનસિક સ્વાસ્થ્ય અને સુગ્રથિત વ્યક્તિત્વ ઘડતર અંગે ચર્ચા કરો.
- (બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. ૫
- (૧) વ્યક્તિત્વ માપનની બે પ્રકેપણ પ્રયુક્તિઓ જણાવો.
- (૨) ગુજરાતી ભાષામાં સર્જનાત્મક કસોટી કોણે પ્રમાણિત કરી છે ?
- (૩) બાળકો માટેની વ્યક્તિત્વ ક્વેશ્ચનેર (CPQ) ગુજરાતી ભાષામાં કોણે તૈયાર કરી ?
- (૪) માર્ગદર્શન કાર્યક્રમમાં રસ સંશોધનિકાના બે ફાયદા જણાવો.
- (૫) કોઈપણ બે અભિયોગ્યતા કસોટીના નામ લખો.

Seat No. : _____

XZ-125

April-2013

M.Ed. (Sem.-II)

(Optional) Paper-IV

411 EA Process of Guidance & Counselling

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instruction:**
- (1) Read the questions carefully and answer to the point.
 - (2) Marks will be deducted for irrelevant answer.
 - (3) Answer both section in a separate answer books.

Section – I

1. Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **750** words : **20**
 - (a) Discuss the concept of counselling and discuss the principles of counselling.
 - (b) What is non-directive counselling ? Describe its stages. Discuss its limitations.
 - (c) Clarify the concept of group guidance and discuss the principles of group-guidance.

2. (a) Answer any **two** out of **three** of the following questions. Each answer should be in about **125** words : **10**
 - (1) Clarify the meaning of follow up service. Discuss requirements of follow up service.
 - (2) Discuss about information orientation service.
 - (3) Discuss principles of organization.
- (b) Answer the following five questions in short : **5**
 - (1) What is placement service ?
 - (2) Mention two merits of individual inventory service.
 - (3) Mention two techniques of group guidance.
 - (4) Mention two characteristics of good counselling.
 - (5) Mention two steps of counselling process.

Section – II

3. Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **750** words. **20**
- (a) Discuss the principles of mental hygiene. Discuss mental hygiene and their implication of effective adjustment.
 - (b) Explain role of perception in Adjustment.
 - (c) Discuss the following points keep in mind to context testing in guiding service :
 - (1) Test Administration
 - (2) Scoring and Interpretation of Tests
4. (a) Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **125** words : **10**
- (1) Discuss about use of test in guidance and counselling.
 - (2) Explain the use and delimits of intelligence test in guidance.
 - (3) Discuss about mental health and development of integrated personality.
- (b) Answer the following **five** questions in short : **5**
- (1) Give names of two projective techniques for personality measurement.
 - (2) Who has standardized creativity test in Gujarati language ?
 - (3) Who has prepared Children Personality Questionnaire (CPQ) in Gujarati language ?
 - (4) Mention two merits of interest inventory in guidance programme.
 - (5) Write names of any two aptitude test.
-

Seat No. : _____

XZ-125

April-2013

M.Ed. (Sem.-II)

Elective (Optional) Paper-IV

411 EB Psychological Test and Mental Measurement

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

વિભાગ-૧

૧. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. દરેક ઉત્તર આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં લખો : ૨૦
- (૧) પુખ્ત ઉંમરના માટેની વેક્સલર કસોટી (WAIS)નું સવિસ્તર વર્ણન કરો.
- (૨) જનરલ એપ્ટીટ્યૂડ ટેસ્ટ બેટરી (જીએટીબી) માં સમાવિષ્ટ કસોટીઓનું વર્ણન કરો. આ કસોટીઓ કયા અવયવોનું માપન કરે છે ? આ બેટરીની મર્યાદાઓ જણાવો.
- (૩) બુદ્ધિમાપનની વ્યક્તિગત કસોટીઓ સમૂહ કસોટીઓ કરતાં ચઢિયાતી કેમ છે ?
૨. (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. દરેક ઉત્તર આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં લખો : ૧૦
- (૧) યાંત્રિક અભિયોગ્યતા એટલે શું ? તેને માપવા માટેની કસોટીઓ કેવા કેવા પ્રકારની હોય છે ? કયા વ્યવસાયોમાં યાંત્રિક અભિયોગ્યતાની વિશેષ જરૂર પડે ?
- (૨) ગુજરાતી ભાષામાં પ્રમાણિત થયેલ કોઈ એક સમૂહ બુદ્ધિ કસોટીનો પરિચય નીચેની બાબતોને લક્ષમાં રાખીને આપો.
- શીર્ષક
 - પ્રયોજકો
 - પ્રશ્નના પ્રકાર અને નમૂના
 - અજમાયશની પ્રવિધિ
 - મૂલ્યાંકન
 - વિશ્વસનીયતા
- (૩) અભિયોગ્યતા એટલે શું ? અભિયોગ્યતાઓના માપન માટેની ત્રણ કસોટીઓના નામ આપો અને તે દરેકની લાક્ષણિકતા વર્ણવો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : ૫
- (૧) વેક્સલર કસોટીઓનો વિશિષ્ટ ઉપયોગ કયો છે ?
- (૨) D.A.T. જેવી બહુ અવયવી કસોટીમાળાના ફાયદા શા-શા છે ?
- (૩) અભિયોગ્યતા અને અભિરુચિ વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.
- (૪) બુદ્ધિ કસોટીનો માર્ગદર્શનમાં ઉપયોગ જણાવો.
- (૫) S.Q.નું પુરું નામ જણાવો.

વિભાગ-૨

૩. નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. દરેક ઉત્તર આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં લખો. ૨૦
- (૧) થર્સ્ટનના વલણ માપદંડ તૈયાર કરવાની પદ્ધતિ સમજાવો.
- (૨) રસની સંકલ્પના સમજાવો. સ્ટ્રોંગની રસસંશોધિનીનું વર્ણન કરી તેના ઉપયોગની રીત સમજાવો.
- (૩) વ્યક્તિત્વ એટલે શું ? વ્યક્તિત્વ માપનના વિવિધ અભિગમો વર્ણવો.
૪. (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. દરેક ઉત્તર આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં લખો. ૧૦
- (૧) રોરશેકના શાહીના ડાઘાની કસોટીના પ્રયોગ પાત્રના પ્રતિચારોનું મૂલ્યાંકન કરવાની વિવિધ પદ્ધતિઓ જણાવો.
- (૨) પ્રક્ષેપણ કસોટીઓનું મહત્ત્વ સમજાવો. ગમે તે એક પ્રક્ષેપણ કસોટીનું વર્ણન કરો.
- (૩) કસોટી અને સંશોધનિકા વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. ૫
- (૧) T.A.T. શું છે ? તેનું આખું નામ જણાવો.
- (૨) ગુજરાતનો વિદ્યાર્થી ઉપયોગમાં લઈ શકે તેવી બે રસ સંશોધિકાનાં નામ તેના પ્રાપ્તિસ્થાનનાં નામ સાથે લખો.
- (૩) પ્રસંગ કસોટીઓ એટલે શું ?
- (૪) વ્યક્તિત્વની વ્યાખ્યા આપો.
- (૫) સ્ટોંગ અને ક્યુડરની રસ સંશોધનિકાઓ વચ્ચેનાં પાયાના તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

Seat No. : _____

XZ-125

April-2013

M.Ed. (Sem.-II)

Elective (Optional) Paper-IV

411 EB Psychological Test and Mental Measurement

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Section – I

1. Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **750** words. **20**
- (1) Describe at length Wechsler Adult Intelligence Scale (WAIS).
 - (2) Describe test of “General Aptitude Tests Battery” (GATB). What factors do these tests measure ? State the limitations of this battery.
 - (3) Why is an individual test considered superior to a group test ? What should be taken in use of individual test ?
2. (a) Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **125** words. **10**
- (1) What is mechanical aptitude ? What are the different types of tests to measure it ? In which occupations is the mechanical aptitude required most ?
 - (2) Introduce any Group Intelligence test constructed in Gujarati language keeping in the following points :
 - Title
 - Authors
 - Types of questions and illustrations
 - Administering the test
 - Assessment
 - Reliability
 - (3) What is meant by an aptitude ? Give three names of aptitude tests and describe characteristics of each.
- (b) Answer the following **five** questions in short : **5**
- (1) What is the special uses of Wechsler tests ?
 - (2) State the advantages of multifactors test batteries like D.A.T.
 - (3) Differentiate between aptitude and interest.
 - (4) State the usages of Intelligence Test for the Guidance.
 - (5) Give the full name of S.Q.

Section – II

3. Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **750** words : **20**
- (1) Explain the method of constructing Thirstone's Attitude scales.
 - (2) Explain the concept of Interest. Describe Strong's Vocational Interest Blank and explain the method of its use.
 - (3) What is personality ? Describe different approaches for the measurement of personality.
4. (a) Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **125** words. **10**
- (1) State the various methods of evaluating responses of the subjects in Rorschach Inkblot-Test.
 - (2) Explain the importance of projective tests. Describe any one projective test.
 - (3) Explain the difference between the test and an inventory.
- (b) Answer the following **five** questions in short. **5**
- (1) What is T.A.T ? Give its full form.
 - (2) Name any two interest inventories that can be used by students of Gujarat along with their place of availability.
 - (3) What is situation test ?
 - (4) Give definition of personality.
 - (5) Explain the basic differences between interest inventories of Strong and Kuder.
-

Seat No. : _____

XZ-125

April-2013

M.Ed. (Sem.-II)

(Optional) Paper-IV

411 EC Perspective in Teacher Education

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) પ્રશ્નો કાળજીપૂર્વક વાંચી, મુદ્દાસર ઉત્તર લખો.
(૨) અપ્રસ્તુત લણાણ માટે ગુણ કાપવામાં આવશે.
(૩) બંને વિભાગના ઉત્તરો અલગ-અલગ ઉત્તરવહીમાં લખો.

વિભાગ-૧

૧. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં લખો. ૨૦
- (૧) શિક્ષક-પ્રશિક્ષણને સહાયક સંસ્થાઓ NCERT, UGCની ભૂમિકા અને કાર્યો સમજાવો.
(૨) શિક્ષક-પ્રશિક્ષકોનો દરજ્જો નીચેના મુદ્દાઓને સંદર્ભે ચર્ચો.
(૧) વ્યાવસાયિક દરજ્જો
(૨) વ્યાવસાયિક વિકાસના ક્ષેત્રો
(૩) શૈક્ષણિક સ્વાયત્તા
(૩) ભારત દેશના શિક્ષણ-પ્રશિક્ષકના વ્યાવસાયિક સંઘના હેતુઓ અને પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
૨. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં લખો. ૧૦
- (૧) શિક્ષક-પ્રશિક્ષણને સહાયક સંસ્થા NCTEની ભૂમિકા અને કાર્યો સ્પષ્ટ કરો.
(૨) શિક્ષક-પ્રશિક્ષકોને આર્થિક દરજ્જાના સંદર્ભમાં નોકરી સલામતી અને નોકરી અંગેની શરતો વિશે ચર્ચો કરો.
(૩) શિક્ષક-પ્રશિક્ષકોના વિકાસ માટે એડવાન્સ અભ્યાસ કેન્દ્ર CASE (M.S.U.)ના કાર્યો ચર્ચો.

(બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો :

૫

- (૧) GCERTના બે હેતુઓ જણાવો.
- (૨) આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે આવેલ શિક્ષક-પ્રશિક્ષક સંગઠન (સંઘ)નું નામ જણાવો.
- (૩) યુનિવર્સિટી સંલગ્ન શિક્ષણશાસ્ત્ર વિભાગની બે પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
- (૪) નિરંતર શિક્ષણ કેન્દ્રના બે કાર્યો જણાવો.
- (૫) શિક્ષક-પ્રશિક્ષકોની સજ્જતા વધારવા માટેની બે સાધન સામગ્રીના નામ જણાવો.

વિભાગ-૨

૩. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં લખો :

૨૦

- (અ) શિક્ષક-પ્રશિક્ષકો માટે નિરંતર શિક્ષણ પદ્ધતિઓ અને પ્રયુક્તિઓ વર્ણવો.
- (બ) સેવાકાલીન નિરંતર શિક્ષણની જરૂરિયાત નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભે ચર્ચો.
 - (૧) શિક્ષકો
 - (૨) શિક્ષક પ્રશિક્ષકો
- (ક) માધ્યમિક કક્ષાના શિક્ષક પ્રશિક્ષણનું આયોજન નાંણાકીય જોગવાઈ અને નિયંત્રણ અંગે ચર્ચા કરો.

૪. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં લખો.

૧૦

- (૧) નિરંતર સેવા વિસ્તરણ વિભાગના કાર્યોની ચર્ચા કરો.
 - (૨) નિરંતર શિક્ષણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો. નિરંતર શિક્ષણના કાર્યક્ષેત્રો જણાવો.
 - (૩) સેવાકાલીન નિરંતર શિક્ષણના મૂલ્યાંકન કાર્યક્રમો ચર્ચો.
- (બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો.
- (૧) પ્રાથમિક કક્ષાના શિક્ષક પ્રશિક્ષણનું નિયંત્રણ એટલે શું ?
 - (૨) પ્રાથમિક કક્ષાની શિક્ષક પ્રશિક્ષણ સંસ્થાઓને આર્થિક સહયોગ આપતી સંસ્થાનું નામ જણાવો.
 - (૩) માધ્યમિક શાળા કક્ષાના શિક્ષક પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમો માટે આર્થિક સહાય આપતી સંસ્થાનું નામ જણાવો.
 - (૪) નિરંતર સેવા વિસ્તરણ વિભાગની બે પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
 - (૫) સેવાકાલીન નિરંતર શિક્ષણના બે હેતુઓ જણાવો.

૫

Seat No. : _____

XZ-125

April-2013

M.Ed. (Sem.-II)

(Optional) Paper-IV

411 EC Perspective in Teacher Education

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instruction:**
- (1) Read the questions carefully and answer to the point.
 - (2) Marks will be deducted for irrelevant answer.
 - (3) Answer both section in a separate answer book.

Section – I

1. Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **750** words. **20**
 - (a) Explain the role and functions of NCERT and UGC agencies of teacher education.
 - (b) Discuss the status of teacher educators context to following points :
 - (1) Professional Status
 - (2) Opportunities for professional growth
 - (3) Academic freedom
 - (c) State objectives and activities of professional organization for teacher educators of India.

2. (a) Answer any **two** out of **three** the following questions. Each answer should be in about **125** words : **10**
 - (1) Clarify the role and function of NCTE regarding teacher education.
 - (2) Discuss the economics status in regarding security of service and service conditions of teacher educators.
 - (3) Discuss the functions of CASE(MSU) for development of teacher educators.
- (b) Answer the following **five** questions in short. **5**
 - (1) Mention two objectives of GCERT.
 - (2) Give the name of organization of teacher educators at international level.
 - (3) Mention activities of Department of Education associated with Gujarat University.
 - (4) Mention two functions of centres of continuing education teachers.
 - (5) Mention any two name of provision for necessary equipment.

Section – II

3. Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **750** words. **20**
- (a) Explain the methods and techniques of continuing education for teacher educators.
 - (b) Discuss the need of continuing educations context to following points :
 - (i) Teachers
 - (ii) Teachers educators
 - (c) Discuss about planning, financing and control of teacher education at secondary level.
4. (a) Answer any **two** out of **three** the following questions. Each answer should be in about **125** words. **10**
- (1) Discuss the functions of extension services department.
 - (2) Clarify the concept of continuing education. Discuss the scope of continuing education.
 - (3) Discuss the practice of evaluation of continuing education programmed.
- (b) Answer the following **five** questions in short : **5**
- (1) What is academic control of teacher education at elementary level ?
 - (2) Mention the name of institute which is provide financing facilities of teacher Education institutes at primary level.
 - (3) Mention the name of institute which is provide financing facilities for teacher education institute at secondary level.
 - (4) Mention two activities of extension service department of continuing education.
 - (5) Mention two objectives of in-service continuing education.
-

Seat No. : _____

XZ-125

April-2013

M.Ed. (Sem.-II)

Elective (Optional) Paper-IV

411 ED Educational Planning and Financing

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

વિભાગ-૧

૧. નીચેના ત્રણમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો. દરેક જવાબ આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં આપો : ૨૦
- (૧) શૈક્ષણિક આયોજનનું મહત્ત્વ અને શૈક્ષણિક આયોજનના દ્રષ્ટિકોણની ચર્ચા કરો.
- (૨) શાળાકીય આયોજનનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી, શાળાકીય આયોજનના નિર્માણ માટેના પગથિયાં રજૂ કરો.
- (૩) શૈક્ષણિક વૈત્તીય વ્યવસ્થાના કોઈપણ બે સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.
૨. (અ) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો. દરેક જવાબ આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં આપો. ૧૦
- (૧) ભારતમાં શૈક્ષણિક અનુદાનના પ્રકારો વિશે ચર્ચા કરો.
- (૨) યુ.જી.સી. ના કાર્યો જણાવો અને રાષ્ટ્રીય ખુલ્લા વિદ્યાલયો વિશે ચર્ચા કરો.
- (૩) શૈક્ષણિક વૈત્તીય વ્યવસ્થામાં ફાળો આપતી સંસ્થાઓ વિશે વિગતવાર ચર્ચા કરો.
- (બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. ૫
- (૧) યુ.જી.સી.ની સ્થાપનાનું વર્ષ જણાવો.
- (૨) અનુદાનની વ્યાખ્યા આપો.
- (૩) 'આર્થિક વિકાસ માટે શિક્ષણખર્ચ જરૂરી છે' ટૂંકમાં સ્પષ્ટ કરો.
- (૪) NCTEનું પુરું નામ આપો.
- (૫) SCERTનું પુરું નામ આપો.

વિભાગ-૨

૩. નીચેના ત્રણમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો. દરેક જવાબ આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં આપો. ૨૦
- (૧) નિરીક્ષણ એટલે શું ? નિરીક્ષણના પ્રકારોની હેતુની દ્રષ્ટિએ ચર્ચા કરો.
- (૨) નિરીક્ષણની કોઈપણ ચાર પ્રયુક્તિઓને સ્પષ્ટ કરો.
- (૩) અધિક્ષણની વ્યાખ્યા આપો અને અધિક્ષણના હેતુઓ વિશેષ ચર્ચા કરો.
૪. (અ) નીચેના ત્રણમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો. દરેક જવાબ આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં આપો. ૧૦
- (૧) અધિક્ષકની ફરજો અને જવાબદારીઓની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.
- (૨) અધિક્ષકના ગુણોની ચર્ચા કરો.
- (૩) નેતૃત્વની વ્યાખ્યા આપો અને અભિપ્રેરણાત્મક શૈલીની ચર્ચા કરો.
- (બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. ૫
- (૧) શાળાશિક્ષણની ગુણવત્તા સુધારણા માટેના કોઈપણ બે સૂચન રજૂ કરો.
- (૨) SWOTનું પુરૂ નામ આપો.
- (૩) નિરીક્ષકની લાયકાત જણાવો.
- (૪) સ્વૈરવિહારી નેતૃત્વની બે વિશેષતાઓ લખો.
- (૫) પરિસ્થિતિજન્ય નેતૃત્વને વ્યાખ્યાયિત કરો.

Seat No. : _____

XZ-125

April-2013

M.Ed. (Sem.-II)

Elective (Optional) Paper-IV

411 ED Educational Planning and Financing

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Section – I

1. Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **750** words : **20**
- (1) Discuss about the importance of Educational Planning and the view of Educational Planning.
 - (2) Clarify the meaning of Educational Planning. Give the stages for Educational Planning.
 - (3) Discuss any two principles of Educational Financing.
2. (a) Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **125** words. **10**
- (1) Discuss about the types of Educational Financing in India.
 - (2) State the function of U.G.C. and discuss about National Open Universities.
 - (3) Discuss in depth about agencies which are contribute in the planning of Educational Financing.
- (b) Answer the following **five** questions in short. **5**
- (1) State the year to established U.G.C.
 - (2) Give the definition of Grant.
 - (3) Clarify in short 'Educational Expenses is essential for Economic Growth'.
 - (4) Give the full name of NCTE.
 - (5) Give the full Name of SCERT.

Section – II

3. Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **750** words : **20**
- (1) What is supervision ? Discuss types of supervision regarding aims.
 - (2) Clarify any four Techniques of supervision.
 - (3) Give the definition of Inspection and discuss about the objectives of Inspection.
4. (a) Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **125** words. **10**
- (1) Discuss in short about the role and responsibilities of Inspector.
 - (2) Discuss about the qualities of Inspector.
 - (3) Give the definition of Leadership and discuss about motivation style of Leadership.
- (b) Answer the following **five** questions in short. **5**
- (1) State any two suggestions for reform of quality school Education.
 - (2) Give the full name of SWOT.
 - (3) State the qualification of supervisor.
 - (4) Give two characteristics of Laissez faire Leadership.
 - (5) Define situational Leadership.
-